

Occipitalis neuralgie

Wat is occipitalis neuralgie?

Occipitalis neuralgie is een aandoening waarbij kinderen of volwassenen last hebben van stekende of drukkende pijn die begint in de nek en vandaar uit kan uitstralen naar de rest van het hoofd als gevolg van prikkeling van een van de occipitalis zenuwen.

Hoe wordt occipitalis neuralgie ook wel genoemd?

Occipitalis is de naam van de zenuw die niet goed werkt, waardoor de pijnklachten ontstaan. Neuralgie is een pijn vorm die ontstaat door prikkeling van een zenuw. Occipitalis neuralgie wordt afgekort met de letters ON.

Hoe vaak komt occipitalis neuralgie voor bij kinderen?

Occipitalis neuralgie komt op de kinderleeftijd zelden voor. Het komt veel vaker voor op de volwassen leeftijd. Op volwassen leeftijd komt occipitalis neuralgie bij één op de 30.000 mensen voor. Hoe vaak occipitalis neuralgie op de kinderleeftijd voorkomt is niet bekend.

Bij wie komt occipitalis neuralgie voor?

Occipitalis neuralgie komt het meest voor op volwassen leeftijd, het meest rondom de leeftijd 50 jaar. Zelden komt occipitalis neuralgie voor op kinderleeftijd.

Wat is de oorzaak van het ontstaan van occipitalis neuralgie?

Occipitalis zenuw

De pijn die ontstaat als gevolg van occipitalis neuralgie wordt veroorzaakt door prikkeling van een of meerdere occipitalis zenuwen. Er bestaan drie verschillende occipitalis zenuwen aan een kant van het hoofd: de grote occipitalis zenuw (nervus occipitalis major), de kleine occipitalis zenuw (nervus occipitalis minor) en de 3e occipitalis zenuw. Meestal is er sprake van prikkeling van de grote occipitalis zenuw. De prikkeling ontstaat vaak door afknellen van de zenuw door bijvoorbeeld een gespannen of verdikte spier waardoor de zenuw langs of doorheen loopt.

De occipitaliszenuw ontstaan uit de zenuwwortels C1 en C2 die uit het ruggenmerg komen.

Sensitisatie

Bij aanhoudende pijnklachten, wordt de occipitalis zenuw steeds beter in het doorgeven van pijnsignalen aan de hersenen. Er is steeds minder pijnprikkel nodig om een pijnsignaal aan de hersenen te geven. Dit proces wordt sensitivatie genoemd. Ook kunnen niet pijnlijke prikkels, zoals aanraken van de huid, via de occipitalis zenuw doorgegeven worden als pijnsignaal in de richting van de hersenen. De occipitalis zenuw reageert dan overactief wat kan zorgen voor toename van pijnklachten in de loop van de tijd.

Ongeval

Bij een klein deel van de mensen met een occipitalis neuralgie ontstaat er schade aan de zenuw na een ongeval of een operatie aan het hoofd.

Bloedvat drukt op zenuw

Bij een klein deel van de volwassenen met occipitalis neuralgie is er sprake van prikkeling van een bloedvat op de zenuwen C1 en C2 die net uit het ruggenmerg komen. Er kan sprake zijn van een afwijkend verloop van een normaal bloedvat (bijvoorbeeld de vertebralis of de a. cerebels posterior inferior (PICA) of een afwijkend bloedvat (een fistel, een hemangioom of een arterioveneuze malformatie of een ontstoken bloedvat arteriitis).

Schwannoom

Bij een klein deel van de volwassenen is er sprake van een bepaald type tumor van de zenuw een schwannoom die zorgt voor druk op de zenuw.

Afwijking aan het bot

Zelden ontstaat de prikkeling door afwijkingen van het bot van de schedel of van de eerste wervels van de nek (artrose, osteochondroom).

Welke klachten hebben kinderen met occipitalis neuralgie?

Variatie

Er zit variatie in de ernst en in de hevigheid van de klachten die kinderen en volwassenen met occipitalis neuralgie ervaren.

Stekende of drukkende pijn

Kinderen en volwassenen met occipitalis neuralgie hebben vaak last van korte periodes met stekende of drukkende pijn in de nek die uitstraalt naar de rest van het hoofd. Soms straalt de pijn zelfs uit naar de oogkas.

Een of twee kanten van de nek

Vaak zit de pijn aan een kant van de nek. Bij een op de drie volwassenen zitten de pijnklachten aan twee kanten van de nek.

Duur van de pijnaanvallen

De duur van de pijnaanvallen varieert van enkele seconden tot enkele minuten.

Uitgelokt door aanraken van de huid

Vaak ontstaan deze pijnaanvallen door aanraken van de huid of door bewegen van de huid.

Vele keren op een dag

Vaak komen deze pijnaanvallen vele keren op een dag voor.

Veranderd gevoel van de huid

Een deel van de huid van de schedel kan anders aanvoelen dan de rest van de schedel, er kan sprake zijn van een verdoofd gevoel of juist meer van een tintelend of prikkelend gevoel.

Slecht slapen

Occipitalis neuralgie kan zorgen voor problemen met slapen. Slaapgebrek kan er voor zorgen dat de kinderen en volwassenen gevoeliger zijn voor het krijgen van pijnaanvallen.

Sombere stemming

De vele pijnaanvallen op een dag en de angst voor nieuwe pijnaanvallen kunnen maken dat kinderen en volwassenen met een occipitalis neuralgie somber worden. Slaapgebrek kan hier ook aan bijdragen.

Hoe wordt de diagnose occipitalis neuralgie gesteld?

Verhaal en onderzoek

Op grond van het verhaal van korte hevige pijnaanvallen aan een kant van de nek die uitstralen naar de rest van het hoofd kan de diagnose occipitalis neuralgie worden vermoed. Tikken op de zenuw (teken van Tinel) kan de pijnklachten uitlokken. Verder worden er bij

neurologisch onderzoek geen afwijkingen gevonden. Een zenuwblokkade die zorgt voor afnamen of verdwijnen van de pijnklachten kan de diagnose bevestigen.

Diagnostische zenuwblokkade

Een injectie met een pijnstillend medicijn rondom de occipitalis zenuw moet de pijnklachten sterk doen verminderen of helemaal doen verdwijnen bij kinderen en volwassenen met een occipitalis neuralgie. Wanneer dit niet het geval is, moet aan een andere diagnose gedacht worden. Er zijn artsen die twee keer een zenuwblokkade doen, waarbij dit twee keer effect moet hebben, voordat ze spreken van de diagnose occipitalis neuralgie.

Foto van de nek

Een foto van de nek kan bij volwassenen aanwijzingen laten zien voor afwijkingen van de wervels van de nek als mogelijke oorzaak voor het ontstaan van een occipitalis neuralgie. Soms zal het nodig zijn een CT-scan van de nek te maken.

MRI van de nek en onderste deel van de schedel

Wanneer er aanwijzingen zijn voor een bloedvat die op de occipitalis zenuw drukt of een aanwijzingen voor een schwannoom kan een MRI scan van de nek en onderste deel van de schedel gemaakt worden om te beoordelen of hier aanwijzingen voor zijn.

Hoe wordt occipitalis neuralgie behandeld?

Uitleg

De uitleg wat de oorzaak is van de pijnaanvallen is voor een deel voor de kinderen en volwassenen al voldoende om te weten dat de pijnklachten vervelend zijn, maar geen schade veroorzaakt aan het lichaam.

Zorgen voor voldoende slaap

Goed slapen kan maken dat kinderen en volwassenen minder last hebben van de occipitalis energie. Een uur extra slapen op een dag kan al een groot verschil maken. Slapen gaat het best in een donkere koele kamer.

Fysiotherapie

Wanneer de zenuw afgekneld wordt door een verhoogde spierspanning of door het over ontwikkeld zijn van bepaalde spieren in de schouder en de nek, kan een fysiotherapeut mee denken hoe een kind of volwassene zelf deze spierspanning kan verlagen. Ook kan gekeken worden welke bewegingen de over ontwikkeling van de spieren hebben veroorzaakt en kan een ander bewegingspatroon worden aangeleerd.

Medicijnen

In eerste instantie wordt vaak geprobeerd om de pijnklachten te verminderen door het gebruik van medicijnen. Gewone pijnstillers zoals paracetamol, ibuprofen of tramadol hebben op occipitalis neuralgie geen effect en hebben ze wel bijwerkingen. Langdurig gebruik van deze pijnstillers kan juist zorgen voor het ontstaan van meer continue hoofdpijnklachten in de vorm van medicatie afhankelijke hoofdpijn. Er bestaan ook zogenaamde neuropatische pijnstillers zoals amitriptyline, carbamazepine, gabapentine en pregabaline deze hebben vaker effect en geven niet een verhoogd risico op medicatie afhankelijke hoofdpijn. Per persoon zullen de voordelen van het gebruik van medicijnen moeten worden afgewogen tegen de bijwerkingen. Wanneer uw kind het lastig vindt om medicijnen in te nemen, vindt u hier tips voor innemen medicijnen.

Zenuwblokkade

Ook een langer aanhoudende zenuwblokkade kan helpen om minder last te hebben van pijnaanvallen. Er wordt dan een injectie gegeven met een langwerkende pijnstillert en een ontstekingsremmend medicijn aan de onderkant van de achterkant van de schedel. Het effect van deze behandeling houdt enkele weken tot maanden aan. De behandeling kan indien nodig daarna nog een keer herhaald worden.

Behandeling met stroompulsen

Ook kan een behandeling met stroompulsen op de zenuw helpen om de pijnaanvallen te verminderen. Deze behandeling wordt PRF genoemd, dit staat voor Pulse Radio Frequentie stroom. Hierbij worden ook via een naald stroompulsen gegeven aan de zenuw, waardoor de zenuw minder gevoelig wordt voor het doorgeven van pijnsignalen aan de hersenen. Deze behandeling wordt gegeven door een pijnarts van het pijnteam.

Begeleiding

Het hebben van occipitalis kan grote invloed hebben op het dagelijks leven van een kind of van een volwassene. Een psycholoog of maatschappelijk werkende kunnen begeleiding bieden hoe om te gaan met het hebben van deze klachten in het dagelijks leven. Ook kunnen zij helpen hoe om te gaan met pijn of angst voor het krijgen van pijn.

Contact met andere ouders

Door het plaatsen van een oproep op het forum van deze site kunt u in contact komen met anderen die ook een occipitalis neuralgie hebben (gehad).

Wat betekent het hebben van occipitalis neuralgie voor de toekomst?

Verdwijnen van de klachten

Met behulp van behandeling kunnen de klachten van occipitalis neuralgie verdwijnen zodat kinderen en volwassenen hier geen last meer van hebben.

Chronische pijn

Een deel van de mensen blijft de occipitalis neuralgie aanwezig en verdwijnt deze niet en blijven er pijnklachten aanwezig.

Levensverwachting

Mensen met een occipitalis neuralgie hebben een levensverwachting die vergelijkbaar is met mensen zonder een occipitalis neuralgie.

Kinderen krijgen

Het hebben van een occipitalis neuralgie heeft geen invloed op de vruchtbaarheid. Het gebruik van carbamazepine tijdens een zwangerschap geeft een licht verhoogde kans op aangeboren afwijkingen bij de baby. Het is daarom belangrijk om voor dat een zwangerschap tot stand komt te overleggen met de arts die deze medicatie heeft voorgeschreven. Er zijn geen aanwijzingen dat kinderen van een volwassene met een occipitalis neuralgie een duidelijk verhoogde kans hebben om zelf ook een occipitalis neuralgie te krijgen.

Hebben broertjes en zusjes ook een vergrote kans om ook occipitalis neuralgie te krijgen?

Occipitalis neuralgie is geen erfelijke aandoening. Broertjes en zusjes hebben daarom geen duidelijk verhoogde kans hebben om zelf ook een occipitalis neuralgie te krijgen.

Links

www.hoofdpijnpatienten.nl

(Nederlandse vereniging van hoofdpijnpatienten)

www.hoofdpijncentra.nl

(Nederlandse vereniging van hoofdpijnbehandelcentra)

Referenties

1. Occipital neuralgia. Dougherty C. Curr Pain Headache Rep. 2014;18:411
2. Nerve Blocks in Pediatric and Adolescent Headache Disorders. Dubrovsky AS. Curr Pain Headache Rep. 2017;21:50
3. Occipital Neuralgia and Cervicogenic Headache: Diagnosis and Management. Barmherzig R, Kingston W. Curr Neurol Neurosci Rep. 2019;19:20
4. Cranial Neuralgias in Children and Adolescents A review of the literature. Eberhard SW, Subramanian S, Jackman CT. Semin Pediatr Neurol. 2021;40:100926
5. Occipital Neuralgia. Pan W, Peng J, Elmofty D. Curr Pain Headache Rep. 2021;25:61

Laatst bijgewerkt: 22 juni 2022

Auteur: JH Schieving